



## Проект на Закон за водоснабдяването и канализацията

[линк към консултацията](#)

### Информация

**Откриване / Приключване:** 30.11.2022 г. - 14.12.2022 г. Неактивна

**Номер на консултация:** #7240-К

**Област на политика:** Архив - Регионална политика

**Тип консултация:** Закон

**Вносител:** Министерство на регионалното развитие и благоустройството

**Тип вносител:** Национално

---

С предложения проект на Закон за водоснабдяването и канализацията се цели създаването на единна уредба, събрана на едно място, която цели да обхване и подобри цялостната нормативна база, регламентираща дейностите в отрасъл водоснабдяване и канализация в Република България.

В проекта на Закон за водоснабдяването и канализацията, изготвен през септември 2022 г. от работна група, сформирана със заповед на министъра на регионалното развитие и благоустройството, се запазват поставените цели във варианта на законопроект от 2020 г., като са взети под внимание всички относими коментари и становища, настъпилите промени в отрасъла и нормативната уредба в периода 2020-2022 г. Проектът е прецизиран в съответствие с изискванията на Националния план за възстановяване и устойчивост (НПВУ).

Другите причини, които налагат приемането на предложения законопроект, са, че към момента материята на водоснабдяването и канализацията е уредена в два основни закона – Закона за водите (ЗВ) и Закона за регулиране на водоснабдителните и канализационни услуги (ЗРВКУ), която се допълва с уредба, съдържаща се в Закона за устройство на територията (ЗУТ), Закона за здравето, Закона за енергетиката и други закони. На подзаконово ниво уредбата е детайлизирана и разпръсната в множество подзаконови нормативни актове, издадени по прилагането на цитираните закони.

С предлагания законопроект се цели преодоляването на установените слабости чрез създаването на единна, актуална, последователна и съответстваща на съвременните

реалности и предизвикателства законова уредба. Същевременно се подчертава разбирането, че обособяването на уредбата на водоснабдяването и канализацията трябва да бъде направено по начин, който да съответства и да кореспондира с общата уредба на водите, водните обекти и водностопанските системи и съоръжения, които остават в ЗВ, с териториално-устройствените правила на ЗУТ и с другите относими изисквания и режими в законодателството, с което има допирни точки.

Срокът за предложения и становища по проекта на нормативен акт е определен на 14 дни, предвид проведените през 2020 г. обществени консултации чрез Портала за обществени консултации, както и поради спешността на реформите, които следва да бъдат извършени във връзка с Националния план за възстановяване и устойчивост.

## Отговорна институция

### Отговорна институция

#### Министерство на регионалното развитие и благоустройството

Адрес: София, ул. Св. Св. Кирил и Методий 17-19

Електронна поща: e-mrrb@mrrb.government.bg

## Начини на предоставяне на предложения и становища

- Портала за обществени консултации (изисква се регистрация чрез имейл);
- Електронна поща на посочените адреси;
- Системата за сигурно електронно връчване <https://edelivery.egov.bg/> (изисква се квалифициран електронен подпис или ПИК на НОИ);
- Официалния адрес за кореспонденция.

## Полезни връзки

„Раздел „Проекти на нормативни актове“ - <https://www.mrrb.bg/bg/normativni-aktove/proekti-na-normativni-aktove/>

## Документи

### Пакет основни документи:

[Проект на Закон за водоснабдяването и канализацията - вер. 1.0 | 30.11.2022](#)

[Мотиви - вер. 1.0 | 30.11.2022](#)

[Доклад за цялостна предварителна оценка на въздействието на Законопроект за водоснабдяването и канализацията - вер. 1.0 | 30.11.2022](#)

[Становище на дирекция „Модернизация на администрацията“ към МС - вер. 1.0 | 30.11.2022](#)

[Резюме към доклад за цялостна предварителна оценка на въздействие - вер. 1.0 | 30.11.2022](#)

[Становище на Инициативен комитет "Сапарева баня", получено по ел.поща на 13.12.2022 г. - вер. 1.0 | 13.12.2022](#)

[Становище от Асоциацията по ВиК - Велико Търново, получено по ел.поща на 13.12.2022 г. - вер. 1.0 | 13.12.2022](#)

[Становище от Сдружение „Глобално партньорство по водите – България“, получено по ел.поща на 13.12.2022 г. - вер. 1.0 | 13.12.2022](#)

[Становище от „В И К“ ЕООД – гр. Петрич, „УВЕКС“ ЕООД – гр. Сандански, "ВОДОСНАБДЯВАНЕ И КАНАЛИЗАЦИЯ БЕРКОВИЦА" ЕООД, „В И К-КРЕСНА“ ЕООД – гр. Кресна, "В и К - СТЕНЕТО" ЕООД – гр. Троян, "ВОДОСНАБДЯВАНЕ И КАНАЛИЗАЦИЯ - П" ЕООД – гр. Панагюрище, „ВиК ПАНИЧИЩЕ" ЕООД – гр. Сапарева баня, получено по ел.поща на 13.12.2022 г. - вер. 1.0 | 13.12.2022](#)

[Становище от граждански и работодателски организации, получено по ел.поща на 13.12.2022 г. - вер. 1.0 | 13.12.2022](#)

[Становище от Пламен Петков, получено по ел.поща на 13.12.2022 г. - вер. 1.0 | 13.12.2022](#)

[Становище от „В И К“ ЕООД – гр. Петрич, „УВЕКС“ ЕООД – гр. Сандански, "ВОДОСНАБДЯВАНЕ И КАНАЛИЗАЦИЯ БЕРКОВИЦА" ЕООД, „В И К-КРЕСНА“ ЕООД – гр. Кресна, "В и К - СТЕНЕТО" ЕООД – гр. Троян, "ВОДОСНАБДЯВАНЕ И КАНАЛИЗАЦИЯ - П" ЕООД – гр. Панагюрище, „ВиК ПАНИЧИЩЕ" ЕООД – гр. Сапарева баня, "ВКС" ЕООД – гр. Пещера, "В И К - БАТАК" ЕООД, „ИНФРАСТРОЙ“ ЕООД – гр. Брацигово, получено по ел. поща на 13.12.2022 г. - вер. 1.0 | 14.12.2022](#)

[Становище на НБС "Водоснабдител", получено по ел. поща на 14.12.2022 г. - вер. 1.0 | 14.12.2022](#)

[Становище на "Софийска вода" АД, получено по ел. поща на 14.12.2022 г. - вер. 1.0 | 14.12.2022](#)

[Становище на Българска асоциация по водите, получено по ел. поща на 14.12.2022 г. - вер. 1.0 | 14.12.2022](#)

[Становище на Общински съвет Сапарева баня, получено по ел. поща на 13.12.2022 г. - вер. 1.0 | 14.12.2022](#)

[Становище от Института за изследвания на климата, атмосферата и водите при БАН, получено по ел.поща на 14.12.2022 г. - вер. 1.0 | 14.12.2022](#)

[Становище на КЕВР \(прието с решение по т. 1 от Протокол № 350 от 14.12.2022 г.\), получено по ел. поща на 14.12.2022 г. - вер. 1.0 | 14.12.2022](#)

[Становище на УС на Камарата на архитектите в България, получено по ел.поща на 14.12.2022 г. - вер. 1.0 | 14.12.2022](#)

[Становище от „АЦК“ ООД и „ВИК-ЗЛАТНИ ПЯСЪЦИ“ ООД, получено по ел. поща на 14.12.2022 г. - вер. 1.0 | 14.12.2022](#)

[Становище от катедра "Водоснабдяване, канализация и пречистване на водите", УАСГ, получено по ел. поща на 14.12.2022 г. - вер. 1.0 | 14.12.2022](#)

[Становище от името на "Съюз на ВиК операторите в Република България", получено по ел. поща на 14.12.2022 г. - вер. 1.0 | 14.12.2022](#)

[Становище на гражданска платформа Изправи се.БГ, получено по ел.поща на 14.12.2022 - вер. 1.0 | 14.12.2022](#)

[Становище на "Албена" АД, получено по ел. поща на 14.12.2022 г. - вер. 1.0 | 15.12.2022](#)

---

#### **Консултационен документ:**

---

#### **Справка становища:**

---

### Коментари

[Коментари \(pdf\)](#)

[Коментари \(csv\)](#)

**Автор:** Евелина Недялкова (14.12.2022 18:41)

Предложение за допълнения и промени в чл. 14, ал. 3

Предложение за изменение и допълнение на чл. 14, ал. 3

"(3) Председателят на асоциацията по ВиК:

1. организира и ръководи дейността ѝ и я представлява;
2. подписва договора с ВиК оператора и други договори във връзка с дейността от името на асоциацията по ВиК;
3. организира изпълнението на решенията на общото събрание на асоциацията по ВиК;

4. утвърждава длъжностно разписание, сключва, изменя и прекратява договори на служителите на асоциацията по ВиК;
5. Организира дейността на асоциацията и изпълнението на бюджета;
6. Организира изготвянето на проект на бюджет на асоциацията във връзка както с вземане на решение за препоръчителен размер на вноските, така и с приемане на бюджета за съответната година;
7. Организира изготвянето на доклад за дейността, отчет за изпълнение на бюджета и годишния финансов отчет на асоциацията;
8. представя на министъра на регионалното развитие и благоустройството ежегодно до края на януари отчет за изпълнение на бюджета и доклад за дейността на асоциацията по ВиК за предходната година;
9. организира контрола по изпълнението на договора с ВиК оператора;
10. изпълнява и други функции, възложени му с нормативен акт."

**Автор:** Евелина Недялкова (14.12.2022 18:35)

Предложение за поправки в чл. 14, ал. 2

Предлагам в чл. 14, ал. 2 да се отразят следните текстове:

"(2) Общото събрание на Асоциацията по ВиК:

1. приема решение за сключване на договор с ВиК оператор при процедура по този закон от името и за сметка на собствениците на ВиК системите за възлагане на дейностите по стопанисване, поддържане и експлоатация на ВиК системите и предоставяне на ВиК услугите срещу заплащане,
2. контролира изпълнението на договора по т.1;
3. съгласува бизнес програмите на ВиК оператора;
4. приема годишния си бюджет;
5. приема отчет за изпълнение на годишния си бюджет;
6. приема годишния си финансов отчет;
7. приема годишния доклад за дейността си.

**Автор:** Николай Рибаров (14.12.2022 16:38)

катедра ВКПВ, УАСГ продължение

- **Комисия за регулиране на цените на водоснабдителните и канализационните услуги:** В закона е отделено значително място за описание на структурата и правомощията на тази малка по състав комисия (5 члена) с единствена основна задача - регулирането на цените на ВиК услуги. Недоумение буди факта, че заплатите на тази комисия се определят като процент от средната заплата във ВиК отрасъла, т.е. налице е явен конфликт на интереси, тъй като по-високите заплати във ВиК отрасъла по подразбиране са свързани и с по-висока цена на водата. Звучи несериозно такъв закон да урежда детайли като представително облекло.

Не на последно място, твърде притеснително е, че в този специализиран закон за водоснабдяването и канализацията, са дадени **непрофесионални и смислово неиздържани дефиниции** точно за ВиК системите. Например, указано е, че „„**Водоснабдителната система**“ е съвкупност от сгради, ...за **добиване на природни води....**“ „„**Канализационната система**“ е съвкупност от сгради...“ и т.н. Забелязват се и доста фрази/изречения, които имат нужда от стилово и смислено прецизиране, например „ВиК операторът **изпълнява задълженията си по договора и след изтичането на неговия срок**“.

Въпреки някои подобрения, в предложената нова версия на Закон за водоснабдяването и канализацията (ВиК) не са отразени редица съществени препоръки от становището на катедра „Водоснабдяване, канализация и пречистване на водите“ (ВКПВ) на предишната версия от 2020 година.

**Не е ясно кой е автор на този закон.** Не са оповестени имената и експертизата на участниците в работната група, както и протоколите от заседанията.

Изразяваме готовност да подпомогнем доразвиването и подобряването на този толкова необходим за нашата държава закон.

**Автор:** Николай Рибаров (14.12.2022 16:37)

катедра ВКПВ, УАСГ продължение

- Устойчивото развитие на всеки отрасъл, в частност на ВиК отрасъла изисква **разработване и внедряване на иновации**, но в представения проектозакон не се забелязват механизми, които ги насърчават или подпомагат.

Без да сме изчерпателни, бихме искали да обърнем внимание на някои аспекти, които се нуждаят от допълнително уточняване:

- Част от изискванията са пренесени от Закона за водите, ЗУТ и др. Би било добре да се предприеме единен подход - **пренасяне на всички изисквания или само рефериране** към съответния Закон. Подобен подход би спестил на потребителите „лутането“ между законите, както и избягване на евентуално противоречащи си текстове. В представения проектозакон, например, липсва разписване кой съставлява асоциациите по ВиК.

- **Специализираната информационна система** е много добра идея, но също недобре развита - не е ясно указано каква точно информация за ВиК услугите ще предоставя, какви справки и от кого ще могат да бъдат извършвани, как ще бъде осигурен достъпът на обществото до информация. Един от основните проблеми в страната ни е невъзможността за базирането на стратегиите, плановете, програмите и инвестиционните дейности на надеждни и достатъчно данни и анализи. Подобна специализирана информационна система е прекрасна възможност да започне разрешаването на този дългогодишен проблем. В интерес на всички заинтересовани страни ще бъде:
  - В закона да се регламентира задължение на оператора да осъществява мониторинг на качествата на отпадъчната вода на вход ПСОВ и всички зауствания, включително преливниците при смесени канализационни системи.
  - Законът да регламентира събирането, съхранението и ползването на данните от мониторинга и всички други данни.
- Към основните **показатели за качество на ВиК услугата** да се включи изискване за качество на водата, предназначена за питейно - битови нужди на ниво отделна водоснабдителна система и/или населено място, а не според обобщените показатели за качество на питейната вода (т.е. общо за големи/малки зони за водоснабдяване), заложен в наредбата за регулиране на качеството на водоснабдителните и канализационните услуги

**Автор:** Николай Рибаров (14.12.2022 16:36)

СТАНОВИЩЕ от катедра „Водоснабдяване, канализация и пречистване на водите“, УАСГ

В предложението за обсъждане проект на Закон за водоснабдяване и канализация (ВиК) е поставена ясна цел да се създадат условия за **устойчиво развитие** на отрасъл ВиК. Тази цел е в синхрон с европейските политики и ние я приветстваме. Но предвидените в закона **инструменти и механизми, не показват, че ще способстват за постигане на тази цел**. В тази връзка:

- Проектозаконът **силно централизира** както управлението, така и финансирането на ВиК отрасъла. Например:
  - Законът указва, че държавата може да **възлага на „Български ВиК холдинг“ ЕАД за изпълнение** ВиК инфраструктура, която е свързана с изпълнението на европейски нормативни изисквания. Доколкото цялата ВиК инфраструктура изпълнява европейските нормативни изисквания и доколкото държавата е едноличен собственик на холдинга, на практика се получава, че държавата ще може да възлага на себе си почти всички национални и регионални ВиК обекти.
  - **Регионалните генерални планове** се изработват за срок от 25 години. Недоумение буди фактът, че тези планове ще се изготвят не от Асоциациите по ВиК, а от МРРБ. Не е ясно указано при какви обстоятелства, как и колко често ще се прави актуализиране на толкова важен стратегически и планов документ. **Синхронизиране** с други планови документи, като ПУРБ и ПУРН не

е предвидено.

- Не е ясно защо компетентният орган **ще създава нов ВиК** оператор при проблеми с действащия оператор, вместо да се обяви конкурс за ВиК оператор.
- **Общественият интерес** е частично застъпен. Докато правомощията на държавните и общински институции (и особено новата комисия) са подробно описани, не така стоят въпросите с осъществяването на обществен контрол върху качеството на ВиК услугата или как ще бъдат компенсирани потребителите, ако не получават услуга, за която заплащат. Предвиденият Обществен съвет по водоснабдяване и канализация като консултативно звено е с неуточнени квоти, брой, компетенции, правомощия и задължения.

**Автор:** Асоциация по ВиК Хасково Асоциация по ВиК Хасково (14.12.2022 11:09)

Проект на Закон за водоснабдяването и канализацията

Съгласно чл.14, ал.2, т.4 и т.5 от проекта на Закон за водоснабдяването и канализацията: Общото събрание на Асоциацията по ВиК:

- изготвя и приема годишния си бюджет
- приема годишния отчет за дейността си

От така определените правомощия би следвало Общото събрание да приема свой бюджет и отчет за дейността, различни от бюджета и отчета за дейността на асоциацията по ВиК (които съгласно действащия Закон за водите се приемат от Общото събрание).

Предложение: чл.14, ал.2, т.4 и т.5 да гласи:

Общото събрание на Асоциацията по ВиК:

- приема годишния бюджет на асоциацията по ВиК
- приема годишния отчет за дейността на асоциацията по ВиК

**Автор:** Мая Манолова (13.12.2022 15:21)

Становище-проект на Закон за водоснабдяването и канализацията от Изправи се.БГ

21. В проекта на ЗВИК не се предлагат задължения за ВиК операторите да изплащат обезщетения на потребителите, когато има отклонения от спазването на изискванията за качеството на питейните и отпадъчните води, което не е правилно.
22. Предлагаме в § 10. ал.2 от ПЗР срокът да бъде променен от две години до 1 януари 2027 г., в който се изисква да се въведат индивидуални водомери с дистанционен отчет за топла вода / § 75 от ПЗР към Закона за изменение и допълнение на Закона за енергийната ефективност ( обн. ДВ бр.21 от 2021 г.)/.

Уважаеми господин министър,

Считаме, че предложеният проект за обществено обсъждане на ЗВИК не защитава правата и интересите на потребителите на ВиК-услуги, затова настояваме да бъде оттеглен или да предприемете действия да бъдат направени съответните изменения и допълнения, които да съответстват на предложенията, които по-горе сме направили.

Настояваме да бъде проведена широка обществена дискусия с всички заинтересовани страни дали е необходимо да има отделен държавен орган в страната, който да регулира обществените отношения / определяне на цените, на показателите за качество, приемането на Общи условия, осъществяване на контрол върху дейността на ВиК операторите, извънсъдебно решаване на спорове и други/ при предоставянето и ползването на ВиК услугите или тези функции да бъдат изпълнявани от Министерството на регионалното развитие и благоустройство? Ако бъде проведена такава дискусия Гражданска платформа „Изправи се БГ“ би желала да участва и представи своите позиции.

13.12.2022г.

С уважение,

гр. София

/Мая Манолова -

Председател/

**Автор:** Мая Манолова (13.12.2022 15:20)

Становище-проект на Закон за водоснабдяването и канализацията от Изправи се.БГ

**Според нас в България има нужда да бъде направена широка обществена дискусия, на която да бъдат разгледани позициите на всички заинтересовани страни как да бъде осъществявано регулирането на ВиК сектора и какъв да бъде неговия обхват, а не както е предложено регулирането да обхваща само цените на ВиК услугите, да не обвързано с тяхното качество, приемането на общи условия, извън съдебното решаване на спорове между потребителите и ВиК операторите и други дейности.**

16. Категорично възразяваме срещу въвеждането на цена на достъп на услугата по видове ВиК-услуги, съгласно чл. 90, ал. 1, т. 1. В разглеждания проект на ЗВИК не е посочено на каква база ще се определя цената на достъп, например на база изразходвано количество вода, на имот, на база брой живущи в имота, на база на брой водомери в имотите или др. По начина, по който е записано, означава, че цената за достъп няма да се включва при определянето на социалната поносимост на цената на ВиК-услугите, тъй като не е посочено, че тя е обвързана

с изразходваното количество вода. Това ще доведе до ново повишаване на цената на ВиК-услугите, като няма да се отчита дали потребителите на ВиК-услугите са ги ползвали, а ще трябва само да ги заплащат. В проекта на ЗВИК не е посочено, ако в дадено населено място има въведен ограничен режим на ползване на водата съгласно чл.63 ще трябва ли потребителите да заплащат потребителите цена за достъп?

17. В чл.94 ал.1 е посочено, че МРРБ изготвя Общите условия, без да е казано, това публично известни общи условия ли са или общи условия към договорите? **Не е посочено с какъв вид акт и кой ги утвърждава общите условия в МРРБ?** Съгласно чл. 25 ал. 4 от Закона за администрацията, министърът има право да издава правилници, наредби, инструкции и заповеди, но е не и общи условия. Съгласно чл. 14 ал.2 от Закона за енергетиката КЕВР има право да провежда процедура на общественото обсъждане преди приемането на Общите условия за ВиК сектора, а разглеждания проект на ЗВИК не е предвидена такава. Както вече посочихме съгласно чл. 148 ал.1 и ал.2 от ЗЗП, когато държавен орган приема общите условия Комисията за защита на потребителите дава становище за наличието или не на неравноправни клаузи, като в разглеждания проект на ЗВИК това не е предвидено.
18. Към чл.94 ал.2 предлагаме да се добави в Общите условия да има въведени правила за извънсъдебно решаване на спорове между потребителите и ВиК операторите. Съгласно член 6 точка буква „у“ и точка 2 от Директива 2011/83/ЕС при доставката на вода се изисква да има предвиден извънсъдебен механизъм за решаване на спорове между доставчиците на вода и потребителите, а не само по съдебен ред съгласно чл. 115. Настояваме в чл. 112 да се направи допълнение, като се предвиди възможност преди да се пристъпи към поискване за издаване на заповед за изпълнение по чл.410 ал.1 от ГПК за дължими суми, да има извънсъдебен механизъм проблемите между ВиК операторите и потребителите да се решават в дух на разбирателство, възможности за разсрочено плащане, подписване на извънсъдебно споразумение и други.
19. Във връзка с решението на НС от декември 2019 г. в проекта на ЗВИК не са посочени правилата и редът за предоставяне на „водни помощи“ и не са определени лицата, които ще имат право да ги получават. Текстът в чл. 9 ал. 6 само определя министърът на регионалното развитие и благоустройство като администратор на помощи, но това е крайно недостатъчно.
20. В проекта на ЗВИК не се предлагат правила за решаване на въпроса със справедливото разпределение на количествата вода за общо потребление в сгради етажна собственост?

**Автор:** Мая Манолова (13.12.2022 15:19)

Становище-проект на Закон за водоснабдяването и канализацията от Изправи се.БГ

5. В чл. 60 ал.1 не е посочено, от кой момент ползватели на имота стават потребител на ВиК услугата и при какви условия?
6. В чл.62 и чл.63 няма посочени срокове за изпълнение на задълженията на ВиК операторите.

7. В чл.66 ал.2 предлагаме да се допълни, че ВиК операторите оповестяват цените на ВиК услугите и съгласно изискванията на член 17 от **Директива (ЕС) 2020/2184**.
8. В чл.67 ал.1 настояваме в ЗВИК да се посочат кои са експлоатационните и финансови показатели за ефективност, като част от основните показатели за качество на ВиК операторите..
9. В чл.67 ал.2 предлагаме да се допълни, че методиката за определяне на общите загуби във водоснабдителните системи представлява неразделна част от наредбата по чл.67 ал.3.
10. В чл.68 предлагаме да се допълни, за „Софийска вода“ АД, която е частно търговско дружество и предоставя ВиК услугите на територията на град София, че също е задължено дружество по закон да разработва три годишни бизнес-програми, като бъде посочено и кой ще ги утвърждава след като дружеството не е държавна собственост?
11. В чл. 68 ал. 4 предлагаме да се допълни какво точно означава „съгласува“ инвестиционната програма, възможно ли е частично съгласуване и какво следва да се направи, ако не бъде съгласувана?
12. Не сме съгласна с чл.69 ал.1 да има единна цена на ВиК услугите за обособена територия, тъй като населените места, които са с гравитачно подаване заплащат многократно по- висока цена.
13. Към 70 ал.1 предлагаме да се допълни какво означава „среден месечен доход на домакинство“ и кои доходи се включват в него? Към момента Националният статистически институт прави две изследвания за наблюдение на доходите на домакинствата в страната / „Статистика на доходите и условията на живот EU-SILC“ и „Наблюдение на домакинските бюджети“/ като в ЗВИК трябва да бъде конкретно посочено данните, от кое от тях следва да се използват за определянето на социалната поносимост.
14. Към чл.70 ал. 2 да се добави, ако НСИ не публикува данните публично как ще се определя социалната поносимост?
15. След като държавата чрез „Български ВиК холдинг“ ЕАД и МРРБ ще се осъществява политиката на управление и контрол в качеството им на собственик на 27 –те държавни ВиК оператори, ще изготвя и предлага на Министерския съвет приемането на наредбите по чл. 67 ал.3 и чл. 89 за регулиране на качеството и цените на ВиК услугите, ние считаме, че създаването само на Комисия, която да регулира цените на ВиК услугите не е целесъобразно. След като цитираните по- горе две наредби ще бъдат предлагани от министъра на регионалното развитие и благоустройство за приемане от Министерския съвет, това означава, че **не може да се гарантира независимост в работата на предложената Комисия по реда на глава Пета**. За това предлагаме, да не се създава Комисия за регулиране само на цените на ВиК услугите, а това да се извършва с решения на собствениците на ВиК операторите, съгласно наредбата, която ще бъде приета по реда на чл.89. В наредбата може да бъде посочено, че определянето на цените на ВиК услугите да става след съгласуване с асоциациите по ВиК, а за град София решенията могат да бъдат вземани от Столичния общински съвет за времето на концесионния договор. По този начин ще бъде направена и икономия на средства от държавния бюджет за издръжката на предложената нова Комисия.

**Автор:** Мая Манолова (13.12.2022 15:17)

Становище-проект на Закон за водоснабдяването и канализацията от Изправи се.БГ

В представените документи към проекта на ЗВИК няма никаква информация за извършената дейност за учредения през 2020 г. „Български ВиК холдинг“ ЕАД, както постигането на заложените цели за осигуряване на дългосрочно финансиране на отрасъла и по-доброто управление на ВиК операторите. Според нас не е правилно в ЗВИК да се регламентира дейността на „Българския ВиК холдинг“ ЕАД, тъй като това дружеството е създадено с решение на Министерския съвет, и то трябва да продължи да работи съгласно Търговския закон /ТЗ/.

Затова считаме, че предложеният за обществени консултации проект на ЗВИК трябва да бъде оттеглен и да се предложи нов проект на закон, който да съответства на интересите на потребителите, да е съобразен с изискванията на европейското законодателство, решението на НС от 2019 г. и **най-важното да не обслужва само само интересите на ВиК-операторите, както в момента е направено.**

В съответствие на реда по процедурата на обществените консултации предлагаме становището на Гражданската платформа „Изправи се.БГ“ по конкретните членове от проекта на ЗВИК:

1. Към чл. 12 ал. 2 да се добави в Обществения съвет да участват представители на Комисията за защита на потребителите, Омбудсмана и Комисията по чл. 71 от проекта на ЗВИК.
2. Към чл. 12 ал. 3 да се добави, че на първото заседание на Обществения съвет по предложението на министъра на регионалното развитие и благоустройства се приема Правилник за дейността на Обществения съвет, вкл. и начина на отчитане на дейността му.
3. Не сме съгласни с чл.31 ал.1, тъй като не се отчита начина на доставяне на вода в съответното населено място по гравитачен път, чрез помпи или смесено подаване в рамките на административната област.
4. Не подкрепяме предложените текстове в чл. 59, ал. 7 и ал. 8, тъй като те не са в съответствие с изискванията на ТЗ и ЗЗП. Ние предлагаме да се направят изменения, като се допълни, че ВиК-услугите на битовите и небитовите потребители се предоставят от ВиК-операторите чрез сключване на индивидуални договори при Общи условия към договорите. Съгласно чл. 298 от ТЗ, търговецът може да обяви предварително Общи условия при сключвани от него сделки. Затова считаме, че трябва всички небитови потребители /не само промишлените и приравнените към тях/ да имат право да сключват индивидуални договори с ВиК-операторите. В Закона за защита на потребителите се изисква битовите потребители да имат сключени индивидуални договори при предоставяне на услугата доставка на вода. Поради това настояваме битовите потребители също да могат да сключват индивидуални договори с ВиК-операторите, като ЗЗП да дава възможност това да става и чрез Общи условия

към тях, които предварително да бъдат съгласувани и одобрявани от Комисията за защита на потребителите, за да няма неравноправни клаузи / чл.148 ал. 1 и ал.2 от ЗЗП/. В Допълнителните разпоредби на ЗВИК няма дадено определение какво означава публично известни общи условия.

**Автор:** Мая Манолова (13.12.2022 15:16)

Становище-проект на Закон за водоснабдяването и канализацията от Изправи се.БГ

Още по-странното и недопустимо е предложението определянето на цените на ВиК услугите **да не е обвързано с изпълнението на показателите за качество.**

Напротив, цените на всяка една стока винаги се обвързват с нейното качество, което поне в момента частично е направено в действащия Закон за регулиране на ВиК услугите. В проекта на ЗВИК не са предвидени изискванията, които има Директива 2020/2184 и транспонирането в нашето законодателство, което трябва да бъде направено не по-късно от 12 януари 2023 г.

През 2014 г. Министерският съвет одобри Национална стратегия за управление и развитие на водния сектор в Република България за периода 2014 г.-2023 г. и отраслова стратегия за развитие и управление на водоснабдяването и канализация в Република България за периода 2014 г.-2023 г. В представените документи към проекта на ЗВИК няма направен цялостен анализ на изпълнението на заложените цели, приоритети и задачи в стратегията, нито е предвидено кога това ще бъде направено от МРРБ, вкл. и разработването на нов стратегически документ за бъдещето развитие на ВиК сектора.

През 2017 г. КЕВР започна да приема пет годишни бизнес - планове 2017 г. - 2021 г. на ВиК операторите, с утвърждаването на нови цени за ВиК услугите, обвързани с изпълнението планирани приходи, разходи, инвестиции в тях, вкл. отчитането на пет показателя за ефективност на ВиК операторите – качество на питейната вода, налягане във водоснабдителната система, рехабилитация на водопроводната мрежа, събираемост на вземанията и ефективност на изграждане на водомерното стопанство. От 2022 г. започна нов ценови период 2022 г.-2026 г., като през 2022 г. година бяха приети бизнес планове на 24 ВиК оператори, които обслужват битови потребители.

Данните показват, че спрямо 2015 г. / базовата година за ценовия период 2017 г. -2022 г./ планираното повишение на цените на ВиК услугите за гравитачно подаване за 2026 г. е над 300 % , а чрез помпажно подаване около 200 %, без да се отчита бъдещата инфлация в страната за периода 2022 г.-2026 г. Същевременно общите загуби на вода във водоснабдителните системи за 2021 г. за страната са отчетени в размер на 59,78 %, при положение, че през 2017 г. година са били 61 %. Така заложената дългосрочна цел в отрасловата стратегия на Правителството от 2014 г. общите загуби да бъдат намалени в размер на 49 % остава неизпълнима и през 2026 г.

В документите към проекта на ЗВИК няма достатъчна и надеждна информация за начините и средствата за финансиране на отрасъла към момента и предложения за бъдещи решения, как това може да се направи с различни финансови инструменти, както е посочено в Решението на НС от декември 2019 г.

Както се вижда от представената по-горе информация дългосрочното финансиране на ВиК сектора не може да бъде постигнато само и единствено с непрекъснато увеличение на цените на ВиК услугите, тъй като възможностите на домакинствата за заплащането на все по-високите цени намаляват. Например, за град София, където средните доходи за страната са най-високи, по данни на КЕВР през 2017 г. събираемостта на вземанията в „Софийска вода“ АД е била 94 %, докато през 2021 г. тя е намаляла на 82,13 %. Вече има ВиК дружества, при които за 2021 г. се отчита събираемост на вземанията под 80 % – Пловдив и Ямбол, при положение, че цените на ВиК услугите са определени в рамките на социалната им поносимост.

**Автор:** Мая Манолова (13.12.2022 15:16)

Становище-проект на Закон за водоснабдяването и канализацията от Изправи се.БГ

Категорично сме против запазването на единната цена за ВиК-услугите за всички населени места на територията на една административна област, тъй като това не е икономически обосновано и справедливо за ползвачи вода при гравитачно подаване. Не сме съгласни с предложеното по същество одържавяване на ВиК-сектора в страната чрез създаването на 27 териториално обособени ВиК-оператора, които да съответстват на териториалното деление на страната, като извън него остава само град София. Местната власт и хората в страната настояват да се запазят общинските ВиК-дружества – Троян, Берковица, Сапарева баня, Сандански, Брацигово и други, тъй като битовите потребители в тези населени места заплащат много по-ниска цена на ВиК-услугите отколкото, ако бъдат одържавени, както се предлага. Например, от 1 януари 2023 г. в град Троян комплексната цена на ВиК услугите ще бъде 2,58 лв/куб.м. с ДДС, а в Ловеч 4,23 лв/куб.м. с ДДС, в град Берковица -1,26 лв/куб.м. с ДДС, а в Монтана 4,11 лв/куб.м. с ДДС, в град Сандански 0,86 лв/куб.м с ДДС, а в Благоевград 2,64 лв/куб.м с ДДС и други.

В други общини – като например Самоков, искат да се върне общинското ВиК-дружество, за да плащат по-ниски цени на ВиК-услугите. Ние считаме, че ако този ЗВИК бъде приет от НС, това означава, че ще се създадат условия за централизиране на корупцията във ВиК-сектора на най-високо ниво. Не разбираме това ли се цели в крайна сметка, а не решаването на натрупаните с години проблеми в сектора, извършването на необходимите реформи и осигуряването на средства за дългосрочното му финансиране?

Възражаваме и срещу многото права, които се дават на министъра на регионалното развитие и благоустройството по управлението на ВиК-сектора. Например, приемането на Общите условия да се извършва МРРБ, които да важат и за частния ВиК-оператор „Софийска вода“ АД на територията на град София. Според нас това е недопустимо и показва пълно неразбиране на правилата за уреждането

на търговските взаимоотношения между ВиК-операторите и потребителите, вкл. техните права, задължения, отговорности, извънсъдебно решаване на спорове и пр. В този вид разглежданият проект на ЗВИК не е в съответствие с изискванията на действащия Закон за защита на потребителите /ЗЗП/ и Директива 2011/83/ЕС.

В предварителната оценка за въздействие няма направен анализ кое налага да се създаде нова независима Комисия **само за регулиране на цените на ВиК-услугите** и какви ще бъдат ползите за потребителите? Няма направен анализ колко ще струва нейната издръжка на данъкоплатците, след като почти напълно отрасълът ще бъде одържавен в 27 ВиК дружества, на които управлението се поема от МРРБ, съответно от „Български ВиК холдинг“ ЕАД. Според нас е необходимо да бъде проведен широк обществен дебат дали не е необходимо да има Комисия за регулиране на ВиК услугите /вкл. и цените/, нейното място, роля, функции и пр., или няма необходимост от такава регулация на ВиК сектора? След като има създаден държавен ВиК-холдинг, който ще бъде едноличен собственик на 27-те ВиК-оператори в страната, тогава има ли смисъл държавата да създава нова независима структура на бюджетна издръжка, която да отговаря само за ценообразуването и контрола му, след като изпълнителната власт ще приема необходимите нормативни документи?

**Автор:** Мая Манолова (13.12.2022 15:15)

Становище-проект на Закон за водоснабдяването и канализацията от Изправи се.БГ

Предложеният проект на ЗВИК на 30 ноември 2022 г. не е в съответствие с изискванията на чл. 19 ал. 2 от Конституцията на Република България, защото не решава нито един от многото проблеми, които имат битовите потребители ползващи ВиК-услуги, а напротив създава нови – цените ще се формират от два компонента, за които не става ясно как ще се прилага изискванията за определянето на социалната поносимост на водата? Не сме съгласни да се въвежда цена за достъп за всяка ВиК-услуга поотделно, защото това означава, че дори тези, които не ползват услугата, ще я заплащат. Определянето на социалната поносимост на цените на ВиК услугите остава по досегашния ред, без да се има предвид, че Националният статистически институт не е в състояние да дава коректна и надеждна информация за средномесечния доход на 1 лице по области. Например за 2020 г. поради високата степен на грешка на статистическите изследвания с над 15 % за 8 области няма публикувани данни, а за 2021 г. за 11 области - Видин, Враца, Габрово, Ловеч, Монтана, Разград, Силистра, Смолян, София област, Търговище, Ямбол. Въвежда се задължението в срок до две години, след влизането в сила на закона във всички имоти да има поставени индивидуални водомери, като те трябва да бъдат с дистанционно отчитане. В условията на висока инфлация и замразени доходи, това ще представлява нов извънреден разход, с който ще бъдат натоварени за домакинствата.

Не се дават определения за лицата и домакинствата, които са „водно бедни, и които съгласно Решението на НС от 2019 г. трябва да бъдат подпомагани с изплащането на водни помощи.

За пореден път в проекта на ЗВИК не се предлага никакво решение за един от най-големите проблеми в сградите етажна собственост – справедливото разпределение на количествата вода за общо потребление между отделните имоти.

В предложения законопроект не са транспонирани изискванията на Директива (ЕС) 2020/2184 на Европейския парламент и на Съвета от 16 декември 2020 г., относно **качеството на водата**, предназначена за консумация от човека / **Директива 2020/2184**/ и Директива 2011/83/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2011 г., относно **правата на потребителите /Директива 2011/83/ЕС/**. В предложения проект на ЗВИК на потребителите е дадено само правото да си заплащат сметките за вода, без да им са гарантирани от държавата правата да получават непрекъснато и качествено водоснабдяване на достъпна цена.

**Автор:** Мая Манолова (13.12.2022 15:14)

Становище-проект на Закон за водоснабдяването и канализацията от Изправи се.БГ

**ДО**

**ГОСПОДИН АРХ. ИВАН ШИШКОВ**  
**МИНИСТЪР**  
**НА РЕГИОНАЛНОТО РАЗВИТИЕ**  
**И БЛАГОУСТРОЙСТВО**

**СТАНОВИЩЕ**

от Мая Манолова – Председател на Гражданска платформа „Изправи се.БГ”

адрес: гр. София, пл. „П.Р. Славейков“ № 4 ет.3, email: [office@izpravise.bg](mailto:office@izpravise.bg)

**Относно: проект на Закон за водоснабдяването и канализацията, публикуван  
за обществени консултации**

Уважаеми господин министър,

На 30 ноември 2022 г. на Интернет страницата на Министерския съвет –Портал за обществени консултации беше публикуван за обществени консултации проект на Закон за водоснабдяването и канализацията /ЗВИК/ с приложени към него мотиви, доклад за цялостна предварителна оценка на въздействието и други документи.

През месец декември 2019 г. Народното събрание /НС/ взе решение в срок до 15 май 2020 г., да се подготви и обяви за обществено обсъждане проект на нов Закон за ВиК, който срок не беше спазен. В Решението на НС е посочено, че проектът трябва да гарантира дългосрочното решаване на проблемите във ВиК-сектора, вкл. и тези, които засягат правата и интересите на потребителите, като социалната поносимост на цените на ВиК-услугите, въвеждането на водни помощи, качеството на ВиК-услугите и др.

През есента на 2020 г. Министерството на регионалното развитие и благоустройство /МРРБ/ публикува за обществени консултации проект на нов Закон за водоснабдяването и канализацията. На 11 ноември 2020 г. Гражданска платформа „Изправи се БГ“ изпрати становище по предложението за законопроект на електронната поща на министерството.

## История

**Начало на обществената консултация - 30.11.2022**

**Приключване на консултацията - 14.12.2022**

**Справка за получените предложения**

Справка или съобщение.

**Окончателен акт на Министерския съвет**

---